

Šis ir īss un parocīgs kopsavilkums, kas ietver vissvarīgāko kursa informāciju.

1 Mācību mērķi

Šī 90 minūtes ilgā kursa noslēgumā jums būs zināšanas par:

- muitas tranzīta jēdzienu;
- dažādiem muitas tranzīta scenārijiem;
- ārējo un iekšējo tranzītu;
- Savienības un kopīgā tranzīta pārvadājumiem;
- TIR tranzīta pārvadājumiem;
- citiem tranzīta pārvadājumiem;
- to, kad un kā ir piemērojama informācijas pieprasīšanas procedūra;
- dažādiem vienkāršojumiem.

2 Vispārīga informācija

- **Muitas tranzīts ir viena no četrām īpašu procedūru kategorijām.** Tā ir muitas procedūra, kas tiek izmantota, lai vienkāršotu preču pārvietošanu starp diviem punktiem muitas teritorijā caur citu muitas teritoriju vai lai pārvietotu preces starp divām vai vairākām dažādām muitas teritorijām.
- **Iespējamie dažādie muitas tranzīta scenāriji rodas:**
 - ievedot un pēc tam izvedot preces no Savienības muitas teritorijas;
 - izvedot un pēc tam ievedot atpakaļ preces Savienības muitas teritorijā;
 - ievedot preces Savienības muitas teritorijā un turpinot pārvadājumu līdz konkrētai vietai Savienības muitas teritorijā;
 - piemērojot precēm eksporta procedūru un pēc tam tranzīta procedūru.
- Tranzīta muitas iestādes, kas iesaistītas tranzīta pārvadājumā:
 - **Nosūtītāja muitas iestāde:**
 - pieņemt tranzīta deklarāciju;
 - veikt riska analīzi un nepieciešamības gadījumā preču kontroli;
 - nosaka termiņu, līdz kuram preces ir jānogādā galamērķa muitas iestādē;
 - noslēdz tranzīta procedūru un atbrīvo galvojumu.
 - **Galamērķa muitas iestāde:**
 - veikt citas kontroles un pārliecinās, vai preces ir nogādātas noteiktajā termiņā;

- nosūta kontroles rezultātus nosūtītājam muitas iestādei, kad preču un/vai dokumentu pārbaude ir apmierinoša, vai tiek uzskatīta par apmierinošu.
- **Tranzīta muitas iestāde** ir uzraudzības muitas iestāde, caur kuru preces tiek ievestas vai izvestas no Savienības muitas teritorijas muitas tranzītā, bet tā nav pārvadājuma sākuma vai gala punkts. Tranzīta muitas iestāde:
 - apstiprina konkrēto preču, kam piemērota tranzīta muitas procedūra, ievēšanu vai izvešanu.

3 Muitas tranzīta procedūra

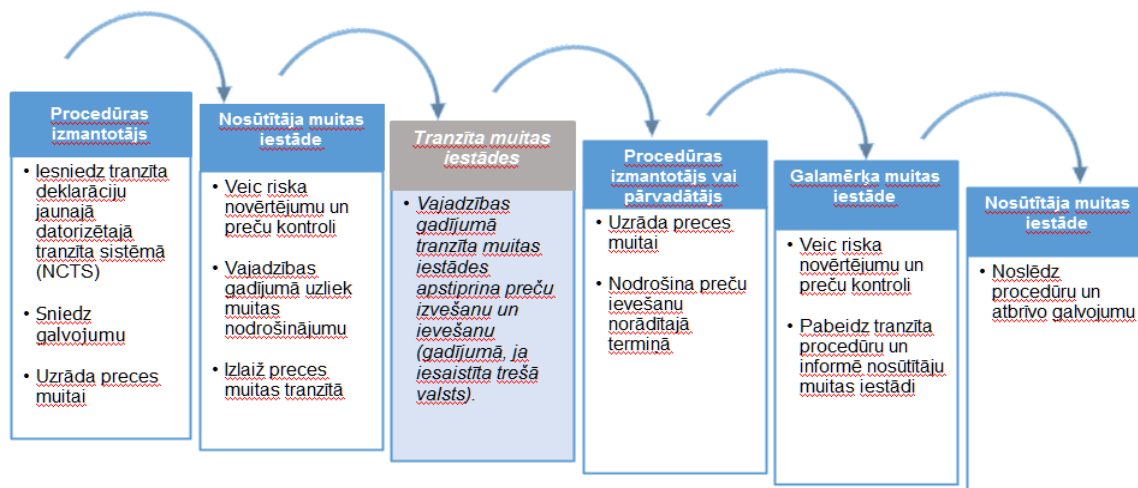
- **Ārējais tranzīts (T1)** parasti attiecas uz ārpussavienības precēm.
 - Izmantojot ārējā tranzīta procedūru, ir iespējams ārpussavienības preces pārvietot no viena punkta uz citu punktu Savienības muitas teritorijā, nepiemērojot šīm precēm muitas nodokļus un citus maksājumus.
- **Iekšējais tranzīts (T2)** parasti attiecas uz Savienības precēm.
 - Izmantojot iekšējā tranzīta procedūru, uzņēmējs var preces uz laiku izvest un ievest atpakaļ Savienības muitas teritorijā, saglabājot Savienības preču statusu.

4 Savienības un kopīgā tranzīta procedūra

- Visbiežāk izmantotie tranzīta pārvadājumu veidi ir:

	Savienības tranzīts	Kopīgais tranzīts
Juridiskais pamats	SMK	1987. gada 20. maijā noslēgtā Konvencija par kopīgu tranzītu
Teritoriālais mērogs	Savienības muitas teritorija (+ Andora un Sanmarīno)	Savienības muitas teritorijas un citas Konvencijas līgumslēdzējas puses: Islande, Šveice, Lihtenšteina, Norvēģija, Turcija, Bijusī Dienvidslāvijas Maķedonijas Republika un Serbija.

- Savienības un kopīgā tranzīta procedūras var piemērot šādos veidos:
 - NCTS sistēmā – galvenokārt sauszemes transportam;
 - papīra formātā dzelzceļa, jūras un gaisa pārvadājumos (nepieciešama atļauja);
 - izmantojot elektroniskos manifestus gaisa un jūras pārvadājumos (nepieciešama atļauja).
- Parasti Savienības un kopīgā tranzīta standarta procedūra NCTS sistēmā notiek šādā veidā:

- Procedūras izmantotājs ir persona, kas iesniedz muitas deklarāciju, vai kuras uzdevumā tā tiek iesniegta. Izmantotājs ir **atbildīgs par**:
 - preču uzrādīšanu un nepieciešamās informācijas sniegšanu galamērķa muitas iestādē norādītajā termiņā;
 - ar tranzīta procedūru saistīto muitas noteikumu ievērošanu;
 - galvojuma sniegšanu;
 - muitas nodokļu un citu nodevu samaksu, kas veicama muitas parāda rašanās gadījumā.
- **Citas personas**, kas pieņem preces, zinot, ka tām ir piemērota tranzīta procedūra pirms pārvietošanas, var būt atbildīgas par preču uzrādīšanu galamērķa muitas iestādē: Tomēr **procedūras turētājs saglabā pilnu atbildību**.
- Muitas iestādes var atļaut noteiktu **vienkāršojumu** izmantošanu:
 - **atzītais nosūtītājs**: persona, kurai ir atļauja veikt tranzīta darbības, neuzrādot preces nosūtītājā muitas iestādē;
 - **atzītais saņēmējs**: persona, kurai ir atļauja savās telpās vai jebkurā citā norādītā vietā saņemt tranzīta preces, neuzrādot tās galamērķa muitas iestādē;
 - **Elektronisks transporta dokuments (ETD)**: šis vienkāršojums attiecas uz ETD izmantošanu kā tranzīta deklarāciju gaisa un jūras transporta pārvadājumos. Šo vienkāršojumu piemēro no datuma, kad ir ieviestas attiecīgās atjauninātās uzņēmēju sistēmas (vēlākais no 2018.gada 1.maija). Periodā, kad attiecīgās sistēmas vēl nav atjauninātas, uz jūras un gaisa pārvadājumos izmantotajiem elektroniskajiem manifestiem attiecas pārejas perioda atļaujas;
 - **tranzīta deklarācija ar samazinātu datu kopu**: šis vienkāršojums ļauj izmantot tranzīta deklarāciju, izmantojot samazinātas datu sniegšanas prasības, lai piemērotu precēm Savienības tranzīta procedūru. Periodā, kamēr vēl nav ieviesti attiecīgie atjauninājumi sistēmā (NCTS), tiek izmantotas pārejas perioda atļaujas;
 - **īpaša parauga plombu izmantošana**: uzņēmējs var pieteikties atļaujai izmantot īpaša parauga plombas, lai varētu izmantot šīs plombas tā vietā, lai dotos uz muitu un saņemtu sūtījuma plombas.
- Ja pārvadājuma laikā notiek **starpgadījums, pārvadātājam** par to ir **nekavējoties jāinformē tuvākā** muitas iestāde dalībvalstī, kurā starpgadījums norisinājās. Muitas iestāde pieņems lēmumu par to, vai pārvadājumu var turpināt, kā arī par to, vai ir veicamas kādas darbības.

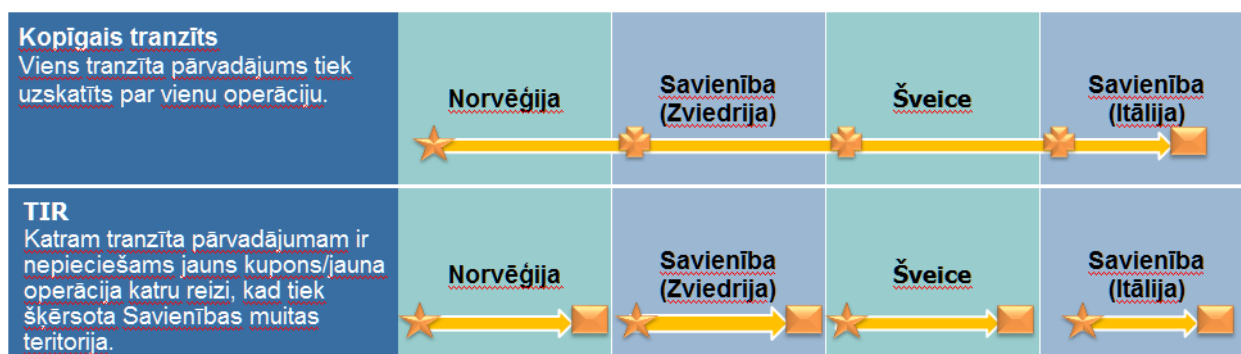
Starpgadījumi var būt, piemēram:

 - preču pārkraušana,
 - bojāta plomba tādu apstākļu dēļ, kas ir ārpus pārvadātāja kontroles;
 - pārvadātājam nākas novirzīties no plānotā maršruta.

Sākot no brīža, kad būs attiecīgi pielāgota NCTS sistēma, visa informācija par starpgadījumu būs jāreģistrē minētajā sistēmā.
- ja preces nav nogādātas galamērķa muitas iestādē (piemēram, preces ir nozagtas), tiks uzsākt **informācijas pieprasīšanas un, iespējams, atgūšanas** procedūra.

5 TIR

- Vēl kāds ļoti bieži izmantots tranzīta pārvadājuma veids ir TIR.
- Izmantojot TIR procedūru, iespējams pārvadāt preces pa ceļu, šķērsojot vairākas robežas un izmantojot vienu TIR karneti. Tas nozīmē, ka preces tiek vestas no nosūtītājas muitas iestādes vienā valstī vai muitas savienībā uz galamērķa muitas iestādi citā valstī vai muitas savienībā.
- TIR tranzīta procedūras juridiskais pamats ir 1975. gadā noslēgtā TIR konvencija, un TIR tranzītā iesaistītajām valstīm ir jābūt šīs konvencijas līgumslēdzējām pusēm.
- TIR procedūrā tā sauktā **TIR karnete tiek izmantota kā muitas deklarācija.**
- TIR pārvadājuma nosacījumi ir:
 - Preces tiek transportētas transportlīdzekļos vai konteineros, kas iepriekš apstiprināti pārvadājumu veikšanai.
 - Preces tiek pārvietotas ar TIR karnetēm, ko izdevušas nacionālās galvotājas apvienības, kuras ir saistītas ar starptautisko organizāciju, kas norādīta TIR konvencijā.
 - Vismaz viena daļa no transportēšanas notiek pa ceļu.
 - TIR karnete tiek izmantota kā **starptautiski atzīts galvojums** attiecībā uz atlikto nodokļu un nodevu samaksu.
- TIR pārvadājums un Savienības muitas teritorija:
 - Savienības muitas teritorija tiek uzskatīta par vienu teritoriju.
 - TIR pārvadājumam ir jāšķērso un jābeidzas ārpus Savienības muitas teritorijas, vai jānotiek starp diviem punktiem Savienības muitas teritorijā, šķērsojot trešās valsts teritoriju.
 - Papildus TIR karnetei papīra formātā, tās turētājam ir pienākums iesniegt datus arī NCTS sistēmā.
 - TIR karnete ir derīga vienīgi tad, ja ar to saistītais galvojums ir pieņemts Savienības muitas teritorijā.
- Galvenā atšķirība starp kopīgo tranzītu un TIR pārvadājumiem ir tāda, ka **kopīgais tranzīts** ir vienstranzīta pārvadājums pa vienu teritoriju, bet **TIR pārvadājums** ir vairāku **nacionālo procedūru kopums**, tomēr izmantojot TIR konvencijas standartizētos noteikumus.

 Nosūtītāja muitas iestāde
 Galamērķa muitas iestāde
 Tranzīta muitas iestāde

6 Citi tranzīta pārvadājumu veidi

6.1 ATA konvencijas procedūra

- Pagaidu ieviešanas (ATA) procedūra ļauj izmantot preces vienā vai vairākās valstīs vai muitas savienībās, nemaksājot nodokļus vai PVN (ar nosacījumu, ka preces noteiktā laika periodā tiek izvestas tādā pašā stāvoklī, kādā tās bija ieviešanas brīdī).
- Šīs procedūras juridiskais pamats ir ATA konvencija un konvencija par pagaidu ieviešanu, kuru dēvē arī par Stambulas konvenciju.
- ATA procedūras izmantošanai ir nepieciešams galvojums.

6.2 Pasta sistēma

- Uzņēmējam nav jāiesniedz muitas deklarācija par pasta sūtījumiem, kas tiek ievesti, izvesti vai pārvadāti, ja vien tie atrodas pasta pakalpojumu nodrošinātāja atbildībā.
- Muitas procedūras un formalitātes kārtā pasta un pārvadājuma uzņēmumi.

6.3 NATO 302.forma

- Muitas tiesību aktos ir noteiktas īpašas formas Ziemeļatlantijas Līguma organizācijas (NATO) dalībvalstu militāro preču pārvadājumiem pa NATO partnervalstu teritoriju.

6.4 Reinas manifests

- Reinas manifesta procedūra tika ieviesta, lai vienkāršotu preču pārvietošanu pa Reinu un tās pietekām. Attiecīgos gadījumos to var izmantot kā Savienības tranzīta dokumentu.

Atcerieties, ka šis ir īss un parocīgs kopsavilkums, kas ietver vissvarīgāko kursa informāciju. Par autentiskiem uzskatāmi tikai Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī publicētie Eiropas Savienības tiesību akti. Komisija neuzņemas nekādu ar apmācību saistītu atbildību vai saistības.